

*Razstava Šola – ključ za razvoj.**Šolarji Angole, Malavija in Gane**School – a key to development. Pupils in Angola, Malawi and Ghana*

Ob pričetku šolskega leta, septembra 2010, smo se sodelavci Slovenskega šolskega muzeja zbrali na neformalnem druženju in si pripovedovali utrinke s počitniških doživetij. Tema pogovora se je hitro »preselila« v Afriko, saj smo trije vodiči obiskali to zanimivo celino. Še več, ugotovili smo, da smo afriški kontinent obiskali s podobnim ciljem – prostovoljno delo na pedagoškem področju. Spontano, brez predhodnega dogovora smo delovali vsak v drugi državi Podsaharske Afrike. Polona Koželj je z drugimi prostovoljci društva HERES (društvo bivših in sedanjih dijakov gimnazije Želimlje) v Malaviju poučevala od 9 do 15 let stare otroke v glavnem mestu Lilongwe. Tina Palačić je v Gani, v mestu Tamale, pod okriljem ganske organizacije CINORG, poučevala šestletne otroke v državnem vrtcu, sam pa sem se s skupino prostovoljcev organizacije VIDES med poletnimi meseci odpravil na prostovoljno delo v Angolo. Tam sem v mestu Benguela poučeval v socialnem centru otroke stare od 12 do 19 let.

Iz razstave Šola - ključ za razvoj. Šolarji Angole, Malavija in Gane. Slovenski šolski muzej, odprtje razstave 24. 3. 2011. (SŠM, fototeka, foto M. Javoršek)

*Avtorji razstave: Tina Palaič, Polona (Logar) Koželj, Tomaž Gorenc.
(SŠM, fototeka, foto M. Javoršek)*

Na podlagi naših izkušenj in doživetij, se je kmalu rodila ideja o skupni razstavi. Slovenski šolski muzej, prostovoljno delo in pedagoška dejavnost so bili skupni imenovalci za realizacijo te ideje, razstave *Šola - ključ za razvoj. Šolarji Angole, Malavija in Gane*. Naslov je zelo aktualen, saj je med razvojem neke države in šolstvom velika korelacija, česar se zavedamo tudi avtorji razstave. Poleg tega je bila to tudi prva razstava, katero smo pripravili vodiči Slovenskega šolskega muzeja, takrat še študenti. Veseli smo bili te priložnosti, ki nam jo je omogočil Slovenski šolski muzej.

Slovenski šolski muzej si z občasnimi razstavami prizadeva prikazati široko in raznovrstno področje šolstva in vzgoje tako na Slovenskem, kot tudi drugod po svetu. Tako je že leta 2007 kustosinja Mateja Ribarič predstavila himalajsko šolstvo. Izpod strehe sveta smo se spustili na drugi konec sveta v Afriko, katere zgodovina, kultura in ljudje so nekaj posebnega. Zaradi pestrosti in raznolikosti ne moremo govoriti o enotnem šolstvu. Na podlagi izkušenj avtorjev iz treh afriških držav Angole, Malavija in Gane smo predstavili le delček te raznovrstnosti.

Razstava je tako sistematično razdeljena na štiri teme: Šolski prostor, Šolski pripomočki, Šolske uniforme in Prosti čas. Podprta je tudi z uvodnim panojem z zemljevidom Afrike in nekaj panoji s kolaži portretov domačinov. Sama razstava temelji na slikovnem gradivu, podprta pa je z afriškimi predmeti, kot so šolske uniforme, tipično afriško blago, šolski zvezki in tablica. Te eksponate smo avtorji prinesli s seboj v Slovenijo. Ob razstavi je izšla tudi brošura, ki je zelo pomembna za razumevanje razstave in služi kot njen vodič. Obiskovalec lahko sledi dvema zgodbama. V prvi sledi

*Gostovanje razstave v Notranjskem muzeju Postojna, 2013.
(SŠM, fototeka, foto M. Javoršek)*

štirim omenjenim temam glede na državo, v drugi pa sledi slikovnemu traku vsake posamezne države, ki je označena z določeno barvo (rumena barva za Angolo, rdeča za Malavi in zelena za Gano).

Odprtje razstave afriškega šolstva je bilo 24. 3. 2011. Tematika je na ta dogodek privabila veliko obiskovalcev. Gost dogodka je bil gospod Max Zimani, direktor Zavoda za globalno učenje in razvoj projektov, kulturni program pa je popestril glasbenik Joseph Rakotorahalahy ter muzejska glasbena skupina Muzealije. Razstava je bila obiskovalcem na ogled do 31. 3. 2012, s tem pa se ta projekt ni končal, saj je sledilo kar nekaj gostovanj.

Želja in cilj avtorjev sta bila, da je razstava *Šola – ključ za razvoj. Šolarji Angole, Malavija in Gane* predstavljena kar se da širokemu občinstvu. Avtorji smo za to organizirali tudi potopise, ki so potekali kot vzporedni program razstave. Še pred zaprtjem se je pokazalo zanimanje za številna gostovanja, kar je samo potrdilo zanimivost in aktualnost tematike.

Prva postaja gostovanja je bila Društvo za Združene narode za Slovenijo, kjer je z dnem 22. 10. 2012, razstava za nekaj mesecev našla svoje mesto. Naslednja postaja gostovanja je bila Fakulteta za družbene vede (FDV), kjer je bila na voljo za ogled od 3. 4. do 25. 4. 2013. V začetku meseca maja, od 7. 5. do 8. 5. 2013, je v prostorih ICPE potekala mednarodna konferenca *2. afriški dan*, na kateri se je kot partner Afriškega foruma predstavil tudi Slovenski šolski muzej z razstavo *Šola – ključ za razvoj*. Tu pa se turneja ni končala, saj se je pot gostovanj nadaljevala v Postojni v Notranjskem muzeju, v sklopu razstave *Obrazi Afrike*.

*Pogled na del razstave Šola – ključ za razvoj: šolske uniforme.
(SŠM, fototeka, foto M. Javoršek)*

Zadnja postojanka, kjer si je lahko javnost ogledala omenjeno razstavo, je bila v Šentvidu nad Ljubljano v bodoči telovadnici Zavoda Sv. Stanislava. Na dvodnev-nem dogodku Misijonska vas (18. in 19. 10. 2013), si je več kot 500 osnovnošolcev, srednješolcev in odraslih ogledalo to razstavo. Od tam se je vrnila domov v Slovenski šolski muzej.

Avtorji smo lahko zadovoljni z realizacijo ciljev, ki smo si jih zadali. Želeli smo, da predstavimo naše izkušnje, spoznanja in problematiko šolstva v Afriki širši javno-sti. To nam je zagotovo uspelo. Razstava je bila na voljo za ogled več kot eno leto v Slovenskem šolskem muzeju, nato pa je še eno leto potovala po različnih ustanovah in tako postala razstava Slovenskega šolskega muzeja z največ gostovanji. Čeprav so bili ciljna skupina predvsem mladi, je sporočilo razstave doseglo tudi odrasle. Na podlagi realiziranih ciljev in premaganih mejnikov je Slovenski šolski muzej na to razstavo lahko ponosen.

Tomaž Gorenc